C/2025/3982

20.8.2025

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 8 juli 2025

om Greklands ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

(C/2025/3982)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser ([2]), särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

Allmänna överväganden

(1) I förordning (EU) 2024/1263, som trädde i kraft den 30 april 2024, anges målen för den ekonomiska styrningen, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser och en hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar samt förebygga alltför stora offentliga underskott. Enligt förordningen ska rådet och kommissionen genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som fastställs i EUF-fördraget. Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning av landsspecifika rekommendationer samt övervakning av genomförandet av dessa. Förordningen främjar också nationellt ägarskap av finanspolitiken och betonar dess medelfristiga inriktning, i kombination med en effektivare och mer enhetlig efterlevnadskontroll. Varje medlemsstat måste till rådet och kommissionen lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan som innehåller dess åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och som omfattar en period på fyra eller fem år, beroende på den nationella valperiodens längd. Nettoutgiftsbanan ([3]) i dessa planer måste överensstämma med kraven i förordningen, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av bruttonationalprodukten (BNP) och att den minskar och/eller håller det offentliga underskottet under fördragets referensvärde på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordningen får anpassningsperioden förlängas med upp till tre år.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) EUT L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263. *nettoutgifter*: offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsfonder, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([4]), genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken gynnar faciliteten den ekonomiska och sociala återhämtningen och driver på hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

(3) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 ([5]) (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta bidrar till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Grekland har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella plan för återhämtning och resiliens för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

(4) Den 27 april 2021 lämnade Grekland in sin nationella plan för återhämtning och resiliens till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i den förordningen bedömt planens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V. Den 13 juli 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Greklands återhämtnings- och resiliensplan ([6]), som ändrades den 7 december 2023 enligt artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet ([7]). Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 den förordningen om att Grekland på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt måste tidigare uppnådda delmål och mål för samma reform eller investering förbli uppnådda.

(5) Den 21 januari 2025 antog rådet, på kommissionens rekommendation, en rekommendation om godkännande av Greklands nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan ([8]). Planen lämnades in i enlighet med artiklarna 11 och 36.1 a i förordning (EU) 2024/1263, omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning som löper över fyra år.

(6) Den 26 november 2024 antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2025 för Grekland. Samma datum antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, 2025 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Grekland var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet och ett förslag till 2025 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([9]) den 13 maj 2025 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 10 mars 2025.

(7) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, en strategisk ram som syftar till att stärka EU:s globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen identifieras de tre förutsättningarna för hållbar ekonomisk tillväxt: i) innovation, ii) utfasning av fossila bränslen och konkurrenskraft

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([6]) Rådets genomförandebeslut av den 13 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Greklands återhämtnings- och resiliensplan (ST 10152/2021 och ST 7772/2022;

([7]) Rådets genomförandebeslut av den 7 december 2023 om ändring av genomförandebeslutet av den 13 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Greklands återhämtnings- och resiliensplan (ST 15831/2023).

([8]) Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Greklands nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/661, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

([9]) Rådets rekommendation av den 13 maj 2025 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

och iii) säkerhet. För att överbrygga innovationsgapet strävar EU efter att främja industriell innovation, stödja startupföretags tillväxt genom initiativ som EU:s strategi för startupföretag och expanderande företag och främja införandet av avancerad teknik som artificiell intelligens och kvantdatorteknik. I strävan efter en grönare ekonomi har kommissionen utarbetat en omfattande handlingsplan för överkomliga energipriser och en giv för en ren industri som säkerställer att övergången till ren energi förblir kostnadseffektiv och konkurrenskraftsfrämjande, särskilt för energiintensiva sektorer, och är en drivkraft för tillväxt. För att minska alltför stora beroenden och öka säkerheten har unionen åtagit sig att stärka de globala handelspartnerskapen, diversifiera leveranskedjorna och säkra tillgången till kritiska råvaror och rena energikällor. Dessa prioriteringar stöds av övergripande möjliggörande faktorer, nämligen förenkling av lagstiftningen, fördjupning av den inre marknaden, finansiering av konkurrenskraft och en spar- och investeringsunion, främjande av kompetens och arbetstillfällen av hög kvalitet samt bättre samordning av EU:s politik. Konkurrenskraftskompassen är anpassad till den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med kommissionens strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

(8) Under 2025 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av planerna för återhämtning och resiliens är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. Dessa landsspecifika rekommendationer är lika relevanta för bedömningen av de planer för återhämtning och resiliens som ändrats i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2021/241.

(9) De landsspecifika rekommendationerna för 2025 omfattar de viktigaste ekonomisk-politiska utmaningarna som inte i tillräcklig utsträckning hanteras genom åtgärder i planerna för återhämtning och resiliens, med beaktande av de relevanta utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna för 2019–2024.

(10) Den 4 juni 2025 offentliggjorde kommissionen 2025 års landsrapport för Grekland. Rapporten innehöll en bedömning av Greklands framsteg med de relevanta landsspecifika rekommendationerna och en utvärdering av Greklands genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av denna analys identifierades i landsrapporten de mest akuta utmaningar som Grekland står inför. I landsrapporten bedömdes också Greklands framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnåendet av unionens överordnade mål för 2030 om sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(11) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Grekland. De viktigaste resultaten av kommissionens bedömning av makroekonomiska sårbarheter för Grekland i enlighet med den förordningen offentliggjordes den 13 maj 2025 ([10]). Den 4 juni 2025 konstaterade kommissionen att Grekland har makroekonomiska obalanser. Greklands sårbarheter har framför allt koppling till höga statsskulder och utlandsskulder, nödlidande lån och arbetslöshet, som fortsätter att minska, men underskottet i bytesbalansen är fortfarande högt. Den offentliga skulden minskade återigen betydligt 2024, men trots varaktiga minskningar är den fortfarande den högsta i EU. Budgetöverskott tillsammans med BNP-tillväxt ska säkerställa fortsatt skuldminskning. Underskottet i bytesbalansen ökade marginellt 2024, långt över nivån före pandemin, och förväntas ligga kvar på höga nivåer i år och nästa år. Den finansiella nettoutlandsställningen fortsatte att förbättras 2024, även om den förblir den mest negativa i EU, och den förväntas inte förbättras särskilt mycket framöver på grund av de stora underskotten i bytesbalansen och de negativa nämnareffekterna. Arbetsmarknaden fortsätter att förbättras. Arbetslösheten har sjunkit avsevärt (från toppnoteringen 27,8 % 2013 till 10,1 % 2024), men är fortfarande hög. Andelen nödlidande lån i bankernas balansräkningar minskade ännu mer 2024, men avvecklingen av nödlidande lån som innehas av ansvariga institut fortsatte att gå långsamt och fortsätter att belasta företagens och hushållens balansräkningar. Grekland har gjort stora politiska framsteg när det gäller att ta itu med sina sårbarheter. Under 2024 vidtogs åtgärder för att förbättra skatteuppbörden och för att fortsätta att driva in äldre nödlidande lån. Det har också gjorts framsteg inom rättsväsendet. Att upprätthålla drivkraften bakom reformerna under och efter planen för återhämtning och resiliens är fortfarande avgörande för att kunna ta itu med de strukturella svagheterna i ekonomin, och ökad produktivitet krävs att förbättra tillväxtutsikterna på låg sikt, vilket skulle främja en minskning av obalanserna.

([10]) SWD(2025) 70 final.

Bedömning av den årliga lägesrapporten

(12) Den 21 januari 2025 rekommenderade rådet följande maximala ökningstakter för nettoutgifter för Grekland: 3,7 % 2025, 3,6 % 2026, 3,1 % 2027 och 3,0 % 2028, vilket motsvarar de maximala kumulativa ökningstakter som på grundval av 2023 har beräknats till 6,5 % 2025, 10,3 % 2026, 13,7 % 2027 och 17,1 % 2028. Den 30 april 2025 lämnade Grekland in sin årliga lägesrapport ([11]) om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter och genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Greklands halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts när det gäller att uppfylla målen i landets plan för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241.

(13) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har rekommenderat en aktivering av den nationella undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten på ett samordnat sätt till stöd för EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna. Detta förslag togs emot positivt av Europeiska rådet den 6 mars 2025. På Greklands begäran den 29 april 2025 antog rådet den 8 juli 2025, på rekommendation av kommissionen, en rekommendation som gör det möjligt för Grekland att avvika från och överskrida den rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter ([12]).

(14) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat ([13]) har saldot i Greklands offentliga finanser ökat från ett underskott på 1,4 % av BNP 2023 till ett överskott på 1,3 % 2024, samtidigt som den offentliga bruttoskulden minskade från 163,9 % av BNP i slutet av 2023 till 153,6 % i slutet av 2024. Enligt kommissionens beräkningar motsvarar denna utveckling en ökningstakt för nettoutgifter på - 0,3 % under 2024. I den årliga lägesrapporten från 2025 uppskattar Grekland nettoutgiftsökningen 2024 också till - 0,3 %. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([14]), som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, kontraktiv med 1,5 % av BNP under 2024.

(15) I den årliga lägesrapporten förväntas enligt det makroekonomiska scenario som ligger till grund för Greklands budgetprognoser BNP i fasta priser öka med 2,3 % 2025, och HIKP-inflationen beräknas uppgå till 2,4 % 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2025 beräknas BNP i fasta priser öka med 2,3 % 2025 och 2,2 % 2026, och HIKP-inflationen ligga på 2,8 % 2025 och 2,3 % 2026.

(16) I den årliga lägesrapporten förväntas överskottet i de offentliga finanserna minska till 0,1 % av BNP 2025, och den offentliga skulden i förhållande till BNP väntas minska till 145,7 % av BNP i slutet av 2025. Denna utveckling motsvarar en nettoutgiftsökning på 4,5 % 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2025 väntas ett överskott i de offentliga finanserna på 0,7 % av BNP 2025. Minskningen av överskottet 2025 återspeglar främst den planerade minskningen på 1 procentenhet av socialförsäkringsavgifterna och löneökningen inom offentlig sektor, samt det nya åtgärdspaketet till ett värde av 0,5 % av BNP som tillkännagavs efter offentliggörandet av 2024 års finanspolitiska resultat, inklusive återbetalningen av en månadshyra för hyresgäster enligt en inkomstgräns, en permanent social förmån för utsatta personer och en årlig ökning av den nationella investeringsbudgeten på 500 miljoner EUR. Enligt kommissionens beräkningar motsvarar denna utveckling en nettoutgiftsökning på 4,2 % 2025. Skillnaden mellan det saldo i de offentliga finanserna som kommissionen och Grekland har beräknat kan tillskrivas de högre socialförsäkringsavgifter och lägre utgifter för löner, pensioner och sociala förmåner som beräknats i kommissionens vårprognos 2025. Detta återspeglar införlivandet av både överskottet i socialförsäkringsavgifterna och de underutnyttjanden som har observerats under tidigare år i årets prognos. Dessa effekter vägs delvis upp av de lägre direkta skatteintäkter som också har beräknats i kommissionens vårprognos 2025. Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, vara expansiv med 0,8 % av BNP 2025. Den offentliga skulden i förhållande till BNP väntas minska till 146,6 % i slutet av 2025. Minskningen av skuldkvoten i förhållande till BNP 2025 återspeglar främst tillväxten i BNP i löpande priser och det beräknade budgetöverskottet.

([11]) De årliga lägesrapporterna för 2025 finns på följande webbplats: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.

([12]) Rådets rekommendation av den 8 juli 2025 om tillåtelse för Grekland att avvika från de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet fastställt i enlighet med förordning (EU) 2024/1263 (Aktivering av den nationella undantagsklausulen) (EUT C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([13]) Eurostats euroindikatorer, 22.4.2025.

([14]) Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Den syftar till att bedöma den ekonomiska impulsen från finanspolitiken, både den som finansieras nationellt och den som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

(17) Offentliga utgifter uppgående till 1,7 % av BNP förväntas finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens 2025, jämfört med 1,0 % av BNP 2024, enligt kommissionens vårprognos 2025. Utgifter som finansieras genom icke återbetalningspliktigt stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens möjliggör högkvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan någon direkt inverkan på Greklands saldo i de offentliga finanserna och skuldsättning.

(18) De offentliga försvarsutgifterna i Grekland uppgick till 2,7 % av BNP 2021, 2,6 % av BNP 2022 och 2,2 % av BNP 2023 ([15]). Enligt kommissionens vårprognos 2025 kommer försvarsutgifterna att uppgå till 2,4 % av BNP både 2024 och 2025. Grekland uppskattar försvarsutgifterna till 2,2 % av BNP 2024 och till 2,3 % 2025. Detta motsvarar ingen förändring jämfört med 2024. Den period då den nationella undantagsklausulen aktiveras (2025–2028) gör det möjligt för Grekland att omprioritera de offentliga utgifterna eller öka offentliga inkomsterna så att varaktigt högre försvarsutgifter inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt.

(19) Enligt kommissionens vårprognos 2025 beräknas nettoutgifterna i Grekland öka med 4,2 % 2025 och 3,9 % sammantaget för 2024 och 2025. På grundval av kommissionens vårprognos 2025 beräknas Greklands nettoutgiftsökning 2025 överstiga den rekommenderade maximala ökningstakten med en avvikelse ([16]) på 0,2 % av BNP på årsbasis. När 2024 och 2025 beaktas tillsammans beräknas den kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna underskrida den rekommenderade maximala ökningstakten.

(20) Den årliga lägesrapporten innehåller inga budgetprognoser för tiden efter 2025. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen väntas enligt kommissionens vårprognos 2025 ett överskott i de offentliga finanserna på 1,4 % av BNP 2026. Ökningen av överskottet 2026 återspeglar främst den dämpade ökningen av löpande utgifter jämfört med inkomstökningen. Denna utveckling motsvarar en nettoutgiftsökning på 3,1 % 2026. Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, vara expansiv med 0,8 % av BNP 2026. Enligt kommissionens prognoser förväntas den offentliga skulden i förhållande till BNP minska till 140,6 % i slutet av 2026. Minskningen av skuldkvoten i förhållande till BNP 2026 återspeglar främst den nominella BNP-tillväxten och uppnåendet av budgetöverskottet.

Viktiga politiska utmaningar

(21) Flera viktiga åtgärder har vidtagits som en del av planen för återhämtning och resiliens för att förbättra efterlevnaden av skatteregler och skatteuppbörden, exempelvis en reform som kopplar samman kassaregister med betalningsterminaler och skattemyndighetens it-system i syfte att bekämpa skattefusk. Det finns dock fortfarande utrymme för ytterligare åtgärder, särskilt för att rikta in sig på specifika sektorer som ofta är utsatta för omfattande skattefusk, som bränslesektorn. Åtgärderna omfattar bland annat att färdigställa den rättsliga ramen för skattemyndighetens övervakningsverktyg för bränslesektorns värdekedja, installera spårningsanordningar på containerfordon och fartyg som transporterar bränsle och ändra lagarna om domstolsväsendet för att främja en mer effektiv tillämpning av den rättsliga ramen. Dessutom förväntas slutförandet av den pågående organisatoriska reformen av tullförvaltningen för att centralisera inspektionerna leda till fler och bättre riktade kontroller på plats.

(22) Enligt planen för återhämtning och resiliens vidtar Grekland åtgärder för att slutföra rättsliga kodifieringar av nyckelområden i landets skatteram, bland annat inkomstbeskattning, tullar, mervärdesskatt, fastighetsskatt och statens skuldindrivning. En effektiviserad och enhetlig skatteram skulle bidra till att göra Greklands skattesystem mer transparent och minska företagens kostnader för efterlevnad av skattereglerna. Detta skulle i sin tur minska investeringshindren, vilket skulle kunna bidra till att minska det fortsatt stora investeringsgapet. När de rättsliga kodifieringarna väl har gjorts är det viktigt att den rättsliga ramen förblir stabil och stöds av ett skyndsamt tillhandahållande av administrativa riktlinjer för företag och enskilda skattebetalare.

(23) Grekland har fortsatt att vidta åtgärder för att modernisera sin offentliga förvaltning, men det finns fortfarande utrymme för att öka effektiviteten. Till följd av en betydande anpassning efter 2010 har omfattningen av och

([15]) Eurostat, offentliga utgifter genom ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog). På grund av metodologiska skillnader mellan Cofog- och Nato-definitionerna kan de utgifter som baseras på Cofog-definitionen skilja sig från de utgifter som baseras på Nato-definitionen.

([16]) Från och med 2026 kommer dessa siffror att finnas på det kontrollkonto som fastställs i artikel 22 i förordning (EU) 2024/1263.

kostnaderna för den offentliga förvaltningen i stort sett legat i linje med EU-genomsnittet. Greklands lönekostnader för den offentliga sektorn förblev i stort sett stabila under 2024 på 10,3 % av BNP, vilket är i linje med unionsgenomsnittet (10,2 % av BNP). För att upprätthålla detta är det viktigt att fortsätta att tillämpa den enhetliga löneskalan, samtidigt som den nuvarande personalnivån bibehålls, även för tillfälligt anställda. Planen för återhämtning och resiliens innehåller åtgärder för att förbättra den offentliga förvaltningens ändamålsenlighet, inklusive en ram för flernivåstyre som antogs 2023, vilket bör förbättra samordningen mellan centrala, regionala och lokala förvaltningar. Bättre samordning kommer dock sannolikt att uppnås först när ramen har tagits i drift helt, särskilt när styrningsstrukturerna och informationssystemen har inrättats och den rättsliga kodifieringen har slutförts, för att klargöra den regionala och lokala förvaltningens befogenheter (antagandet planeras till 2025).

(24) Framsteg har gjorts i fråga om att minska andelen nödlidande lån, men många olika utmaningar kvarstår i fråga om rättsväsendet. De betydande förseningar som parterna i målen rutinmässigt ställs inför när tvister ska avgöras, i auktionssteget före och efter likvidationsförfaranden, överskrider i hög grad de lagstadgade tidsfristerna för avgörande. Detta avskräcker potentiella köpare från att delta i auktioner och leder till att procentandelen misslyckade auktioner är hög, vilket undergräver den övergripande effektiviteten i ramen för undanröjande av skulder och minskar det faktiska tillhandahållandet av egendom. Förseningar förvärrar också krisen med boende till rimliga priser, eftersom många lediga bostäder är uppbundna i förfaranden som rör skuldindrivning. Nyligen antagna förfarandeåtgärder måste kompletteras med ytterligare förbättringar för att påskynda avgörandet av tvister före och efter auktioner, såsom i) förenklingar av förfarandena, ii) åtgärder för att undvika en oproportionerlig koncentration av verkställighetsrelaterade rättstvister i storstadsområden, och iii) en digital plattform för att göra beslutsamma framsteg när det gäller förhandlingar som ligger långt fram i tiden.

(25) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen omfattar planen för återhämtning och resiliens ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Dessa förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att på ett effektivt sätt slutföra genomförandet av planen för återhämtning och resiliens, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Greklands konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. I kommissionens meddelande *NextGenerationEU – Vägen fram till 2026*, som antogs den 4 juni 2025, klargör man den tillämpliga tidsplanen för facilitetens slut och ger vägledning till medlemsstaterna för att maximera genomförandet senast den 31 augusti 2026, bland annat om hur de ytterligare kan effektivisera sina planer för återhämtning och resiliens, fastställer vilka viktiga alternativ som bör övervägas när planerna ses över och betonar vikten av noggrann gemensam planering inför inlämningen av de sista betalningsansökningarna 2026. Grekland har redan gjort framsteg med att genomföra reformerna och investeringarna i sin plan för återhämtning och resiliens. Om Grekland ska kunna visa resultat avseende åtagandena i planen för återhämtning och resiliens senast till augusti 2026 är det viktigt att landet påskyndar genomförandet av reformer och investeringar genom att ta itu med relevanta utmaningar. Exempel på utmaningar för Grekland är i) långa rättstvister för att hantera rättsliga anspråk mot förfaranden för offentlig upphandling som riskerar att flytta det planerade datumet för investeringars slutförande till efter augusti 2026, ii) långsam överföring av äganderättigheter, och iii) svag samordning, särskilt när det gäller investeringar och reformer i politikområden som sträcker sig utanför ett enda ministeriums ansvarsområde. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av planen för återhämtning och resiliens.

(26) Genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden har påskyndats i Grekland. Det är viktigt att fortsätta ansträngningarna för att säkerställa att dessa program genomförs snabbt, samtidigt som deras inverkan maximeras i praktiken. Grekland vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att stärka konkurrenskraften och tillväxten och samtidigt öka den sociala sammanhållningen. Samtidigt står Grekland fortfarande inför utmaningar när det gäller att stärka den regionala konkurrenskraften och den sociala motståndskraften, trygga vattenförsörjningen ännu mer genom att säkerställa en lämplig förvaltning av regnvatten och efterlevnad av reglerna för avloppsvatten, förbättra tillgången till bostäder till överkomlig kostnad, inklusive subventionerade bostäder, och påskynda energiomställningen, bland annat genom att förbättra energilagringen, integreringen av förnybara energikällor och den regionala sammanlänkningen. I enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ([17]) ska Grekland, som en del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska fonderna, se över varje program med

([17]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

beaktande av bland annat de utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna för 2024. Genom kommissionens förslag som antogs den 1 april 2025 ([18]) förlängs tidsfristen för att för varje program lämna in en bedömning av resultatet av halvtidsöversynen till efter den 31 mars 2025. Förslagen ger också flexibilitet för att bidra till att påskynda genomförandet av programmen och incitament för medlemsstaterna att anslå sammanhållningspolitiska resurser till fem strategiska prioriterade områden i unionen, nämligen konkurrenskraft inom strategisk teknik, försvar, bostäder, vattenresiliens och energiomställning, och till investeringar i kompetens inom prioriterade sektorer, samtidigt som fokus på personer i de mest utsatta situationerna bibehålls i ESF+-programmen.

(27) Den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP) ger möjlighet att investera i en viktig strategisk prioritering på EU-nivå genom att stärka EU:s konkurrenskraft. STEP genomförs genom elva befintliga EU-fonder. Medlemsstaterna kan också bidra till InvestEU-programmet för att stödja investeringar inom prioriterade områden. Grekland kan använda dessa initiativ på ett optimalt sätt för att stödja utvecklingen eller tillverkningen av kritisk teknik, inbegripet ren och resurseffektiv teknik.

(28) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som planen för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder är inriktade på bör Grekland på ett ändamålsenligt sätt åtgärda kvarstående utmaningar som har anknytning till regelbördan, inträdeshinder på produkt- och tjänstemarknaderna, fragmentering av forskningspolitiken och långdragna rättsliga förfaranden, inklusive den tid som krävs för att slutföra offentliga upphandlingsförfaranden.

(29) Enligt konkurrenskraftskompassen måste alla EU-institutioner och nationella och lokala myndigheter göra en kraftansträngning för att skapa enklare regler och påskynda de administrativa förfarandena. Kommissionen har satt upp ambitiösa mål för att minska den administrativa bördan, med minst 25 % och minst 35 % för små och medelstora företag, och har skapat nya verktyg för att uppnå dessa mål, bland annat ett systematiskt stresstest av EU-lagstiftningen och en förstärkt dialog med berörda parter. För att matcha denna ambition måste Grekland också vidta åtgärder. Av företagen anser 80 % att de komplicerade administrativa förfarandena är ett problem för deras företag när de bedriver verksamhet i Grekland ([19]). En fortsatt minskning av den administrativa bördan och regelbördan för företagen skulle hjälpa till att förbättra Greklands konkurrenskraft. Trots de betydande framsteg som har gjorts med att digitalisera offentliga tjänster genom reformer och investeringar inom ramen för Greklands plan för återhämtning och resiliens skulle Grekland kunna dra nytta av fortsatt effektivisering och digitalisering av administrativa processer, särskilt för tillstånd och licenser. Detta inbegriper större ansvarsskyldighet för den offentliga förvaltningen, till exempel genom att fastställa maximala handläggningstider, och att driva igenom antagna initiativ (t.ex. tillstånd för nya projekt för förnybar energi) på ett effektivt sätt, under ansvar av lokala och regionala förvaltningar och decentraliserade myndigheter. Ofullständig lagstiftning om miljölicensiering är fortfarande ett hinder för investeringar. Grekland har till exempel ännu inte lagstiftat om licensieringsvillkoren för projekt för förnybar energi med begränsad miljöpåverkan. Regler för att aktivera den lägre miljöklassificeringen i företagsparker har fortfarande inte antagits för de flesta typer av verksamheter. Den rättsliga ramen för koncessionsavtal för infrastruktur i strandområden (lag 2971/2001), särskilt för industrihamnar, främjar inte investeringar. Dessutom gör den ofullständiga lagstiftningen och en alltför betungande tillståndsprocess det svårt för grekiska företag att bedriva laglig verksamhet inom denna ram.

(30) Grekland prioriterar att se över och undanröja de höga inträdeshindren för yrkesmässiga tjänster och hindren för nya aktörer på produktmarknaderna. Som framgår av produktmarknadsförordningens index för 2023–2024 har Grekland ett av EU:s största hinder för inträde på marknaden och för att bedriva verksamhet inom tjänstesektorn. Vissa hinder för etableringen och driften av detaljhandelsbutiker, såsom tillståndsförfaranden, kan stå i vägen för sektorns funktion. Flera yrkesmässiga tjänster i Grekland, inklusive jurist-, arkitekt- och ingenjörsyrkena, omfattas av högre lagstadgade krav än OECD-genomsnittet. Landet har till exempel ett stort antal förbehållna verksamheter för arkitekter och ingenjörer och omfattande begränsningar av advokaters juridiska form. När det gäller nätverk har Grekland nyligen öppnat tillträdet, men villkoren för vägtransporter och fast elektronisk kommunikation är fortfarande restriktiva. Grekland får också dåliga betyg i fråga om hindren för att förenkla handelsprocedurerna när det gäller genomförandeåtgärder för att säkerställa att konsekvenserna av ny och befintlig lagstiftning för konkurrensen bedöms och minimeras, och när det gäller att säkerställa att det offentliga ägarskapet inte snedvrider konkurrensen, vilket står i vägen för nya aktörer på produktmarknaderna.

([18]) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen – COM(2025) 123 final.

([19]) *"Businesses" attitudes towards corruption in the EU* (inte översatt till svenska), Flash Eurobarometer, rapport från april 2024.

(31) Greklands forskningspolitik och forskningsfinansiering har länge varit utspridd mellan flera ministerier, den grekiska stiftelsen för forskning och innovation och regionala forsknings- och innovationsmyndigheter. Utöver de regelbundna ändringarna har samordningen mellan dessa organ varit svag. Forskningsverksamhet har svårt att få tillgång till finansiering på grund av överdrivna administrativa krav, långsamma utvärderingsförfaranden och en hög upplevd byråkratisk börda. När det gäller tillgången till finansiering ligger riskkapitalet i Grekland under EU-genomsnittet som en andel av BNP. Statsstödda initiativ har i viss mån lyckats att mobilisera investeringar för nystartade företag och planen för återhämtning och resiliens används för att finansiera program som hjälper företag att expandera. Trots dessa åtgärder skulle Grekland gynnas av ytterligare finansiering och en forsknings- och innovationsstrategi efter planen för återhämtning och resiliens för att förbättra finansieringen för innovation och stödja landets ekosystem för forskning och innovation.

(32) Grekland har gjort framsteg för att förbättra rättsväsendets ändamålsenlighet och effektivitet, t.ex. genom att se över domstolsväsendet för civila, straffrättsliga och administrativa frågor och genom att digitalisera rättsliga förfaranden. Men handläggningstiden vid civilrättsliga, straffrättsliga och förvaltningsrättsliga domstolar är fortfarande en av de längsta i EU och orsakar stora eftersläpningar, vilket hindrar den ekonomiska utvecklingen, skapandet av företag och investeringar. Detta problem är som allvarligast när det gäller verkställandet av avtals- och egendomsrättigheter, snabb tvistlösning, ett effektivt slutförande av verkställighetsåtgärder och genomförandet av offentliga upphandlingsförfaranden. Fortsatta insatser syftar till att effektivisera genomförandet av civilrättsliga och handelsrättsliga rättegångar genom att införa processuella förbättringar av den första och andra överprövningsgraden, och med anknytning till verkställighet, anta lagstiftning för att aktivt uppmuntra och utvidga användningen av alternativa tvistlösningsmekanismer, ytterligare se över den rättsliga ramen för domstolarnas organisation och domarnas ställning och fortsätta att ta itu med den eftersläpning som påverkar avgörandet av ärenden som rör offentlig upphandling.

(33) Trots att Greklands sammanlagda elproduktion inbegriper en ökande andel förnybar energi är landet fortfarande mycket beroende av fossila bränslen. Grossistpriserna på el är volatila och ligger fortfarande högre än EU-genomsnittet, delvis på grund av elproduktionens stora beroende av naturgas. REPowerEU-kapitlet i Greklands plan för återhämtning och resiliens innehåller flera reformer och investeringar, bland annat ökad lagringskapacitet, vilket förväntas påskynda utfasningen av fossila bränslen. Fler åtgärder är dock motiverade för att minska Greklands beroende av fossila bränslen, till exempel genom att anpassa regelverket så att batterilagringsleverantörer kan delta fullt ut på grossistmarknaderna för energi. Grekland registrerar betydande subventioner till fossila bränslen utan att någon utfasning planeras till 2030. Subventioner till fossila bränslen som varken tar itu med energifattigdomen på ett målinriktat sätt eller verkliga energitrygghetsproblem, hindrar elektrifieringsprocessen och inte är avgörande för industrins konkurrenskraft bör därför fasas ut snarast. I Grekland är subventionerna till fossila bränslen, till exempel användningen av kol och koks inom industrin, ekonomiskt ineffektiva och vidmakthåller beroendet av fossila bränslen. Även om dessa subventioner fasas ut skulle Grekland gynnas av att införa incitament för att fasa ut fossila bränslen inom industrin och för mer klimatvänliga lösningar inom transportsektorn. Elnäten i Grekland står inför kapacitetsbegränsningar i takt med att mer förnybar energi läggs till i energimixen. Det finns utrymme för Grekland att utöka sin gränsöverskridande sammanlänkningskapacitet för att säkerställa en bättre koppling till den inre energimarknaden. Långdragna tillståndsförfaranden för nätinfrastruktur är dock fortfarande en betydande flaskhals. Grekland skulle också kunna intensifiera samarbetet med grannländerna för att hitta sätt att utnyttja den befintliga kapaciteten för elhandel bättre. Det finns också utrymme att förbättra distributionsnätens kvalitet, eftersom de tekniska och icke-tekniska elförlusterna i nätet ligger långt över EU-genomsnittet.

(34) Grekland har en av de äldsta fordonsflottorna i EU, vilket i hög grad bidrar till att Greklands transportsektor är en av de sektorer i landet som släpper ut mest koldioxid. Greklands plan för återhämtning och resiliens innehåller flera investeringar för att främja elektromobilitet, bland annat genom att ersätta gamla kollektivtrafikbussar i Aten och Thessaloniki med elbussar. Andra åtgärder, såsom att ersätta gamla taxibilar med elektriska taxibilar, har dock inte rönt tillräckligt intresse på marknaden och reglerna för att dra tillbaka föråldrade yrkesfordon tillämpas inte korrekt. Grekland skulle gynnas av att utarbeta en övergripande strategi, inklusive en investeringsplan och reformer, för att främja den gröna och den digitala omställningen inom transportsektorn. Strategin skulle omfatta övergången till renare transportsätt, inbegripet en utökning av användningen av elektriska transportmedel, och förbättringar av kollektivtrafiken genom att göra dem mer tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, öka kapaciteten hos kollektivtrafiken i städer och utöka integrerad onlinebiljettförsäljning för interregional busstrafik.

(35) Grekland har åtagit sig att investera i järnvägsinfrastruktur och järnvägssäkerhet. I handlingsplanen för järnvägssäkerhet och översiktsplanen för införandet av det europeiska trafikstyrningssystemet för tåg (ERTMS) anges åtgärder för att modernisera det grekiska järnvägssystemet. Greklands plan för återhämtning och resiliens innehåller en reform som gör det möjligt för landets infrastrukturförvaltare att effektivt driva ett modernt

järnvägsnät och slutföra investeringar i viktiga säkerhetssystem och infrastrukturer. Grekland skulle kunna gynnas av åtgärder för att förse den nya infrastrukturförvaltaren med tillräckliga och stabila resurser, ingå ett övergripande prestationsavtal och påskynda införandet av ERTMS i järnvägsnätet för att förbättra interoperabiliteten, effektiviteten och säkerheten.

(36) Grekland är särskilt sårbart för klimatförändringar och tillhörande extrema väderhändelser, däribland intensiv torka, översvämningar, skogsbränder och värmeböljor. Det faktum att dessa händelser inträffar allt oftare och blir allvarligare kräver kostsamt återuppbyggnadsarbete och återställande av den infrastruktur som påverkas. Grekland, som för närvarande har en av de största luckorna i den totala försäkringstäckningen av naturkatastrofer i EU, skulle gynnas av att fortsätta arbetet med en strukturerad strategi för katastrofriskfinansiering och av att minska luckorna i privata försäkringars täckning av naturkatastrofer, med utgångspunkt i nyligen genomförda åtgärder. På grund av den ökade torkan blir Greklands vattenresurser allt knappare och mer förorenade, vilket förväntas få allvarliga konsekvenser för miljön, ekonomin och människors hälsa. Jordbrukssektorn är den överlägset största konsumenten av vattenresurser. Stora utmaningar kvarstår när det gäller reningen av avloppsvatten från tätbebyggelse, eftersom lokala leverantörer av vattentjänster som drivs av små kommuner varken har ekonomiska resurser eller administrativ och ledningsmässig kapacitet att tillämpa optimala vattenförvaltningslösningar som baseras på principen om att konsumenterna och förorenaren betalar. Grekland skulle därför ha nytta av att utarbeta en plan för klimatsäkring av kritisk infrastruktur, som inbegriper vattenförsörjning och efterfrågestyrning. Särskilt när det gäller vattenförvaltning skulle detta innebära att man förbättrar vattenförsörjningens hållbarhet och investeringarna genom att främja en institutionell reform som fokuserar på hur de kommunala vattenbolagens kapacitet och ansvarsskyldighet kan förbättras.

(37) Greklands sammantagna sysselsättningsresultat har varit starkt under de senaste åren, vilket har minskat klyftan i förhållande till EU-genomsnittet. Kvinnors deltagande på arbetsmarknaden är dock fortfarande mycket lågt, vilket leder till en sysselsättningsklyfta mellan kvinnor och män som ligger långt över EU-genomsnittet (18,8 procentenheter i Grekland jämfört med 10,0 procentenheter i hela EU 2024). Grekland har också en betydande andel unga som varken arbetar eller studerar (14,2 %), och utsatta grupper som personer med funktionsnedsättning, tredjelandsmedborgare eller romer har svårt att få tillträde till arbetsmarknaden. Genom att uppmuntra flexibla arbetsformer, bygga ut barnomsorgen och förbättra den långvariga vården och omsorgen kan man lägga grunden för en högre andel personer i arbete, särskilt ungdomar, kvinnor och utsatta grupper. Även om strategiska ramar håller på att införas och vissa åtgärder har börjat vidtas löper fortfarande en stor andel av befolkningen risk för fattigdom och de sociala transfereringarnas effektivitet ligger under EU-genomsnittet och har urholkats avsevärt under de senaste åren. Vårdbehov som inte tillgodoses, det bristfälliga tillhandahållandet av långvarig vård och omsorg, höga boendekostnader och fattigdomsnivåer understryker behovet av ett robust socialt trygghetssystem och ytterligare politiska åtgärder. Tillgången till sociala och grundläggande tjänster är fortfarande begränsad och påverkar marginaliserade och avlägsna lokalsamhällen på ett oproportionerligt sätt.

(38) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som hanteras med hjälp av planen för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder står Grekland inför flera andra utmaningar som har koppling till utbildning. Deltagandet i förskoleverksamhet och barnomsorg från tre års ålder till startåldern för den obligatoriska skolgången är fortfarande särskilt lågt. 2019 (enligt de senaste uppgifterna från Unesco/OECD/Eurostat för Grekland) rankades Grekland sist bland EU:s medlemsstater när det gäller inskrivningsgrad, och bristen på nyare uppgifter gör det svårt att övervaka framstegen. De senaste uppgifterna från EU-Silc visar bättre resultat. Deltagandet i förskoleverksamhet och barnomsorg är lägre för barn under tre år. År 2024 deltog 28,8 % av alla grekiska barn under tre års ålder i förskoleverksamhet och barnomsorg (EU: 39,3 %). Grekland uppmanas att öka deltagandet för barn under tre år för att uppnå det reviderade Barcelonamålet på 42,8 % senast 2030. Deltagandet är särskilt låg för barn som löper risk för fattigdom eller social utestängning. Bättre tillgång till förskoleverksamhet och barnomsorg, som har koppling till en tidig utveckling av färdigheter, har visat sig ge påtagliga och långvariga fördelar, särskilt för mindre gynnade barn, och bidrar till kraftigt förbättrade utbildningsresultat och kompetensutveckling senare i livet.

(39) Enligt OECD:s senaste Pisaundersökning från 2022 når en stor andel av de grekiska 15-åriga eleverna inte upp till en miniminivå av grundläggande färdigheter. Andelen lågpresterande elever är bland de högsta i EU och har ökat sedan 2018 i alla socioekonomiska klasser, vilket tyder på strukturella utmaningar när det gäller utbildningssystemets kvalitet och rättvisa. Parallellt med detta kan den låga andelen högpresterande inom grundläggande färdigheter och kreativt tänkande leda till ett begränsat antal innovativa talanger i landet och påverka dess konkurrenskraft. De mycket låga nivåerna av grundläggande och digitala färdigheter bland ungdomar begränsar utsikterna till att utveckla högre kompetens och omskola och kompetensutveckla arbetskraften. Med ett vuxendeltagande i utbildning på 16,6 % är siffran mycket lägre än EU-genomsnittet och ligger långt ifrån Greklands mål på 40 % senast 2030. Eftersom de nuvarande mekanismerna för prognoser av kompetensbehov inte är särskilt ändamålsenliga och trots att

ett verktyg för kompetensövervakning nyligen har inrättats på pilotbasis, kvarstår kompetensglappen. Yrkesutbildningssystemets låga resultat undergräver insatserna för att överbrygga den stora klyftan mellan efterfrågan på kompetens på arbetsmarknaden och de färdigheter som främjas av utbildningssystemen. De utmaningar som undergräver Greklands utbildningsresultat kan kopplas till utbildningspolitikens begränsade finansiering, skolornas begränsade grad av självständighet, svårigheterna att införa kompetensbaserade undervisningsmetoder och avsaknaden av en systematisk utvärderingskultur trots införandet av ett utvärderingssystem under 2022–2023. Lärarna har fortfarande begränsade karriärmöjligheter, och detta är en av de faktorer som kan begränsa utbildningens kvalitet. Att ta itu med dessa utmaningar skulle också bidra till att stödja uppåtgående social konvergens, i linje med kommissionens avdelningars landsanalys i andra steget i enlighet med ramen för social konvergens ([20]).

(40) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2025 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina planer för återhämtning och resiliens, för att genomföra 2025 års rekommendation om euroområdets ekonomiska politik. För Grekland bidrar rekommendationerna 2, 3 och 4 till genomförandet av den första rekommendationen för euroområdet om konkurrenskraft, medan rekommendationerna 4 och 5 bidrar till genomförandet av den andra rekommendationen för euroområdet om resiliens, och rekommendation 1 bidrar till genomförandet av den tredje rekommendationen för euroområdet om makroekonomisk och finansiell stabilitet i 2025 års rekommendation.

(41) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och slutsatser om förekomsten av obalanser återspeglas rekommendationerna enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 i rekommendationerna 1, 2, 3 och 5. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar till att hantera sårbarheter med koppling till den offentliga skuldsättningen, utlandsställningen och nödlidande lån. Den politik som avses i rekommendationerna 2, 3 och 5 stöder sysselsättningen, konkurrenskraften och den potentiella BNP-tillväxten och bidrar till att åtgärda sårbarheter som har koppling till den offentliga skuldsättningen och utlandsställningen. Rekommendationerna 1, 2, 3 och 5 bidrar både till att hantera obalanser och till att genomföra rekommendationen om den ekonomiska politiken för euroområdet i enlighet med skäl 40.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Grekland att 2025 och 2026 vidta följande åtgärder:

1. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet samtidigt som skuldhållbarheten säkerställs i linje med Europeiska rådets slutsatser av den 6 mars 2025. Iaktta de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet rekommenderade den 21 januari 2025, samtidigt som man utnyttjar bidraget enligt den nationella undantagsklausulen för högre försvarsutgifter. Fortsätta ansträngningarna för att förbättra efterlevnaden av skattereglerna, bland annat genom fortsatt centralisering och digitalisering av tull- och skatteinspektioner och genom att förbättra skattesystemets förutsägbarhet. Fortsätta att förbättra ändamålsenligheten och effektiviteten inom offentlig förvaltning genom att införa ramen för flernivåstyre fullt ut. Fortsätta den pågående minskningen av andelen nödlidande lån som innehas av banker och kreditförvaltare genom att påskynda likvidationsrelaterade domstolsförfaranden.

2. Påskynda genomförandet av planen för återhämtning och resiliens, inbegripet REPowerEU-kapitlet, mot bakgrund av de tillämpliga tidsfristerna för ett effektivt slutförande av reformer och investeringar enligt förordning (EU) 2021/241. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen (Eruf, FRO, ESF+, Sammanhållningsfonden) där så är lämpligt, på grundval av de möjligheter som halvtidsöversynen ger. Optimera användningen av EU-instrument, däribland möjligheter inom InvestEU-programmet och den europeiska plattformen för strategisk teknik för att förbättra konkurrenskraften.

3. Förenkla lagstiftningen, förbättra regleringsverktygen och minska den administrativa bördan för företag genom att effektivisera och digitalisera administrativa processer, fullborda regelverket för miljölicensiering och bevilja koncessionsavtal i kustområden. Se över och undanröja de höga inträdeshindren för yrkesmässiga tjänster och för nya aktörer på produktmarknaderna. Förbättra styrningen av det nationella forsknings-, utvecklings- och innovationssystemet genom att minska den fragmenterade förvaltningen av forskningspolitiken och finansieringskällorna, och genom att underlätta tillgången till finansiering för nystartade och expanderande företag, även genom att utveckla lokala private equity- och riskkapitalmarknader med statligt sponsrade initiativ för att mobilisera investeringar. Effektivisera de rättsliga förfarandena och begränsa deras längd genom att påskynda civilrättsliga förfaranden, anta en lag om alternativa tvistlösningsmekanismer, ytterligare se över domarlagen och fortsätta ansträngningarna för att påskynda tvistlösningen i domstol med anknytning till offentlig upphandling.

([20]) SWD(2025) 95 – *Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF)* (inte översatt till svenska), 2025.

4. Utveckla icke-fossila flexibilitetslösningar, inklusive efterfrågeflexibilitet och lagring, som kommer att bidra till att göra elpriserna mer överkomliga, omkalibrera energiskatterna för att stimulera elektrifieringen, vidta konkreta åtgärder för att fasa ut subventioner till fossila bränslen, särskilt inom industrisektorn, och öka elnätens kapacitet genom att rationalisera licensieringsprocessen för nya transmissionsnät och genom att förbättra distributionsnätets kvalitet för att minska tekniska och icke-tekniska förluster. Påskynda utfasningen av fossila bränslen inom transportsektorn genom en övergripande strategi med reformer för och investeringar i övergången till elektromobilitet genom att uppgradera kollektivtrafiken i städer och mellan regioner och förbättra järnvägsinfrastrukturen och järnvägsdriften, bland annat genom att genomföra det kortsiktiga organisatoriska reformarbete som krävs och det påskyndade införandet av det europeiska trafikstyrningssystemet för tåg i järnvägsnätet för att förbättra interoperabiliteten, effektiviteten och säkerheten. Utarbeta en plan för klimatsäkring av viktig infrastruktur, inklusive vattenförsörjningen, reformera den institutionella ramen för att förbättra kapaciteten och ansvarsskyldigheten för lokala leverantörer av vattentjänster, och vidta åtgärder för att öka täckningen för privata försäkringar mot naturkatastrofer.

5. Öka andelen kvinnor och utsatta grupper som arbetar eller söker arbete och hjälpa fler ungdomar att hitta arbete genom att främja mer flexibla arbetsformer, utöka den formella förskoleverksamheten och barnomsorgen samt den långvariga vården och omsorgen, stärka den aktiva arbetsmarknadspolitiken och ta itu med kompetensglapp. Förbättra utbildningsresultaten genom att utöka den kontinuerliga yrkesmässiga utvecklingen för lärare med fokus på kompetensbaserade strategier och anpassa elevbedömningen till dessa strategier, förbättra skolans självständighet och utöka utvärderingen av lärare. Ta itu med fattigdom och social utestängning genom att göra det sociala trygghetssystemets mer ändamålsenligt och effektivt.

Utfärdad i Bryssel den 8 juli 2025.

På rådets vägnar

S. LOSE

Ordförande